

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی شیراز

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره نظری- عملی»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: مامایی و بهداشت باروری

عنوان درس: نظریه های مشاوره

نوع و تعداد واحد^۱: نظری، ۱ واحد

نام مسؤل درس: سیده بتول حسن پور ازغدی

مدرس/ مدرسان: سیده بتول حسن پور ازغدی، دکتر نازنین اسماعیلی

پیش نیاز/ همزمان: ندارد

رشته و مقطع تحصیلی: مامایی. کارشناسی ارشد. ارشد مشاوره در مامایی

اطلاعات مسؤل درس:

رتبه علمی: استاد

رشته تخصصی: بهداشت باروری

محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی ایران

تلفن تماس: ۰۹۱۵۵۰۳۱۹۲۸

نشانی پست الکترونیک: hasanpoorbatool@yahoo.com

^۱نوع واحد: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب در برنامه آموزشی

توصیف کلی درس

در این دوره دانشجویان با اصول پایه نظریه های مشاوره و راهنمایی در خدمات مامایی آشنا می شوند.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

- کسب آگاهی و شناخت آشنایی با تئوری ها
- استراتژی ها نظریه های مشاوره ای در سطح فردی، بین فردی و گروهی
- تشخیص چگونگی کاربرد اصول و تکنیک های آن در ارائه خدمات مشاوره در مامایی

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

۱. اهمیت بکارگیری نظریه ها و رویکردهای مشاوره در خدمات مامایی را شرح دهد.
۲. رویکرد گروه درمانی در خدمات مامایی را به کار ببرد.
۳. آشنایی با رویکرد خانواده درمانی د به کار گیری آن در خدمات مامایی
۴. رویکردهای روانشناختی فردی موثر در خدمات مشاوره مامایی را به کار ببندد.
۵. توانایی مشاوره سلامت در ناباوری را داشته باشد.
۶. مشاوره سلامت در سقط را گام به گام توضیح دهد.
۷. بحران و شیوه های مقابله با آن را شرح دهد.
۸. مشاوره بحران در در خدمات مامایی را به کار ببندد.

رویکرد آموزشی^۱:

- مجازی^۲   حضوری   ترکیبی^۳

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- سایر موارد   نام ببرید.....

۱. Educational Approach
۲. Virtual Approach
۳. Blended Approach

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروه های کوچک
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هممتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی
- سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود. لطفا نام ببرید. سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)، یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

جدول تقویم ارائه درس اصول مدیریت و کاربرد آن در مامایی

روز و ساعت کلاس: یکشنبه ها ساعت ۱۵-۱۳

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری / تکالیف	روش یاددهی - یادگیری	تاریخ ارائه	نام مدرس / مدرسان
۱	اهمیت و ضرورت به کار گیری رویکردهای مشاوره	در بالا ذکر شده است.	۴۰۳/۸/۱۳	دکتر اسماعیلی
۲	گروه درمانی در خدمات مامایی		۴۰۳/۸/۲۰	دکتر اسماعیلی
۳	خانواده درمانی در خدمات مامایی		۴۰۳/۸/۲۷	دکتر اسماعیلی
۴	درمان های روانشناختی فردی موثر در خدمات مامایی		۴۰۳/۹/۴	دکتر اسماعیلی
۵	مشاوره سلامت در ناباوری		۴۰۳/۹/۱۱	خانم حسن پور
۶	مشاوره سلامت در سقط		۴۰۳/۹/۱۸	خانم حسن پور
۷	بحران و شیوه های مقابله با آن		۴۰۳/۹/۲۵	خانم حسن پور
۸	مشاوره بحران در مامایی		۴۰۳/۱۰/۲	خانم حسن پور

وظایف و انتظارات از دانشجو:

شرکت در بحث های کلاس، انجام تکالیف محوله، حضور منظم در کلاس، مرور و یادگیری هر جلسه درس و آماده بودن برای پاسخ به سوالات شفاهی در جلسات بعدی.

روش ارزیابی دانشجو:

- ارزیابی تکوینی (سازنده)^۱: با توجه به میزان مشارکت در کلاس و پاسخ سوالات شفاهی دروس جلسات قبل
- ارزیابی تراکمی (پایانی)^۲: امتحان کتبی پایان ترم به صورت (تشریحی، استدلال محور)

سهم ارزشیابی هر نوع / روش در نمره نهایی و سهم نمره اساتید دوره

- ارزیابی تکوینی: ۲۰ درصد نمره
- ارزیابی تراکمی: ۷۰ درصد نمره

منابع:

- ۱- Sadock VA, Ruiz P. Kaplan & sadock comprehensive text book of psychiatry. Last edition
- ۲- روانپزشکی در مامایی . تالیف جنتی. نشر جامعه نگر. ۱۳۹۲.
- ۳- کارن هورنای. روانشناسی زنان. مترجم: سهیل سمی. تهران: انتشارات ققنوس. چاپ دهم. ۱۴۰۰.
- ۴- بهداشت روان در بارداری و زایمان. مرضیه اکبرزاده. نشر حیدری. ۱۳۹۱.
- ۵- نظریه های مشاوره و روان درمانی ، جerald کری، انتشارات ارجمند
- ۶- مشاوره گروهی ، عبدالله شفیق آبادی، انتشارات رشد
- ۷- خانواده درمانی گلدنبرگ ، انتشارات ارجمند
- ۶- سایر منابع موجود در اینترنت با توجه به نیاز فراگیران

---

۱ . Formative Evaluation

۲ . Summative Evaluation

نکات کاربردی طرح دوره های نظری / عملی

پیامدهای یادگیری

پیامدهای یادگیری، ترکیبی از دانش، نگرش، مهارت ها و به طور کلی ویژگی هایی هستند که میخواهیم دانشجویان ما در انتهای دوره داشته باشند. در واقع به لحاظ ساختاری، پیامدهای یادگیری جملاتی هستند که توصیف می کنند در انتهای دوره چه انتظاری از دانشجو داریم و به عبارت دیگر دانشجو در انتهای دوره چه چیزی را باید بداند، درک کند و قادر به انجام آن باشد. برای مثال دانشجوی دکترای تخصصی ... در پایان دوره ... باید بتواند ضمن آگاهی بر ضوابط پژوهش اخلاقی، اصول مرتبط را در استفاده از منابع اطلاعاتی منتشر شده، منتشر نشده و الکترونیکی به کار بندد.

فعالیت‌های یاددهی - یادگیری

منظور از فعالیت های یاددهی، مجموعه فعالیت هایی است که استادان و دستیاران ارشد در هنگام ایفای نقش استادی، به منظور آموزش بهینه کارآموزان/ کارورزان و فراگیران بر عهده دارند. در این میان، استفاده از راهبردهای یاددهی- یادگیری متمرکز بر روش های فعال و تعاملی، موجب تقویت انگیزه و محوریت یادگیرندگان خواهد شد. نظیر بحث در گروههای کوچک، آموزش مبتنی بر مسأله، آموزش مبتنی بر تیم و روش های خودآموزی و آموزش الکترونیکی.

و منظور از فعالیت های یادگیری، مجموعه فعالیت هایی است که کارآموزان/ کارورزان و فراگیران به منظور ارتقای دانش و مهارت در هر یک از چرخش ها، موظف به انجام آنها هستند. به عنوان مثال: شرکت فعال در راند^۱، گراند راند^۲ و ژورنال کلاب^۳، رایه کنفرانس های آموزشی^۴، انجام پروژه و ارائه مباحث در قالب سمینار و سایر موارد ...

روش های ارزیابی فراگیران

ارزیابی فراگیران و کارآموزان/ کارورزان به صورت تکوینی (در طول دوره آموزشی و با هدف ارائه بازخورد و اصلاح عملکرد فراگیر و یا با اختصاص سهمی از نمره نهایی به آن، تأثیرگذار در ارزیابی پایانی دانشجو) و پایانی (در پایان دوره آموزشی به منظور تصمیم گیری و قضاوت در خصوص میزان یادگیری فراگیر) و با بهره مندی از انواع روش های ارزیابی صورت می پذیرد:

- ارزیابی دانش نظری با استفاده از انواع آزمون های کتبی اعم از تشریحی، صحیح و غلط، چند گزینه ای، جور کردنی، استدلال محور و ... انجام می گردد.

۱. Round
۲. Grand Round
۳. Journal Club
۴. Didactic Conferences

- **ارزیابی عملکردی^۱** در محیط های شبیه سازی شده برای مثال با استفاده از آزمون بالینی ساختارمند عینی (OSCE)^۲ به عنوان یکی از مصادیق بارز آزمون های ویژه ارزیابی عملکرد می باشد.

نکته: بر طبق برنامه آموزشی دوره های کارآموزی و کارورزی مصوب کمیته برنامه ریزی دوره پزشکی عمومی، سهم ارزیابی نظری در دوره کارآموزی نباید بیش از ۵۹ درصد نمره نهایی ارزیابی کارآموزان بوده و در دوره کارورزی نباید بیش از ۲۵ درصد نمره نهایی ارزیابی را به خود اختصاص دهد.

- **ارزیابی در محیط کار^۳** شامل فعالیت هایی است که فراگیران به طور مستقل و یا با راهنمایی استاد در محیط های کار واقعی و آزمایشگاه انجام می دهند. نظیر انجام کارهای عملی مختلف و با استفاده از انواع روش های ارزشیابی در محیط کار ماند:

- ارزشیابی ۳۶۰ درجه^۴
- بررسی پورت فولیو^۵ و لاگ بوک^۶
- استفاده از Mini-CEX ، DOPS ، Global rating form و سایر موارد با هدف ارزیابی در طول دوره (ارزیابی تکوینی)

Global rating form: این روش در پایان هر چرخش بالینی، توسط عضو هیأت علمی مربوط، در خصوص ابعاد مختلف توانمندی های مورد انتظار دانشجو به صورت کلی، انجام می شود و برطبق برنامه های آموزشی مصوب دوره پزشکی عمومی، در دوره کارآموزی، سهم اختصاص یافته به این روش ارزیابی، حداکثر ۵۰٪ ارزیابی نهایی کارآموز و در دوره کارورزی، حداقل ۴۰٪ و حداکثر ۷۵٪ ارزیابی نهایی کارورز می باشد. این شکل از ارزیابی نیاز به مجموعه روشنی از شاخص های عملکردی دارد که با توجه به ارتباطی که با توانمندی های مورد انتظار برای فراگیران دارند، از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشند. در این روش، عملکرد فراگیر با استفاده از یک مقیاس درجه بندی، در هر یک از حوزه های توانمندی، مورد ارزیابی قرار گرفته و به او امتیاز داده می شود.

Direct Observation Procedural of Skill: مشاهده مستقیم مهارتهای بالینی به عنوان روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می انجامد.

Mini Clinical Evaluation Exercise : در این نوع آزمون، یکی از اعضای هیأت علمی، عملکرد فراگیر را در مواجهه با بیمار مشاهده می کند و سپس با استفاده از مقیاس درجه بندی به هرکدام از توانمندی های فراگیر، در فرمی که به همین منظور تهیه شده است، نمره می دهد. در این نوع آزمون انتظار می رود عملکرد فراگیر در طول ترم در چند مواجهه و با استفاده از ارزیابان متفاوت، ارزیابی گردد.

-
- ۱-Performance Based Assessment
  ۲. Objective Structured Clinical Examination (OSCE)
  ۳. Work place Based Assessment
  ۴. Multi Source Feedback (MSF)
  ۵. Portfolio
  ۶. Logbook